

ljem pripravljalo na praznik povzdigovanja novih zvonov v stari zvonik. V torek, dne 9. t. m. zbrali so se v tej farni cerkvi vsi trije še živi č. duhovniki, Šentiljski rojaki, da bi pri mlademu petji novih zvonov opravljali zadušnice za svojimi rajnimi sorodniki, posebno pa še za svojimi duhovskimi rojaki, katere je Gospod pred njimi iz svojega vinograda poklical na plačilo. Da bi mnogo far škofiji bilo dalo toliko dušnih pastirjev, kakor Št. Iljska, ne bilo bi nikjer pomanjkanja duhovnikov. V tej fari, ki šteje le 800 duš, peli so prvo sveto ali novo mešo sledeči č. gg. Voh Baltazar, sošolec pokojnega knezoškofa Stepišnika vže leta 1835, njih brat Franc l. 1836, Janez Sredenšek l. 1837, Blaž Rotnik l. 1848, France Košan l. 1851, drugo leto pa Blaž Dolinšek, Jernej Voh l. 1867 in Franc Kline l. 1870. Prvi Št. Iljski duhovnik, pok. častni korar g. Gregor Miklavzin, peli so svojo prvo sv. mešo v Volfsgru na Koroškem l. 1826 in deseti tukajšnji rojak, bivši župnik Labodski č. g. Mat. Špenko, peli so jo l. 1840 v Velenji. Razun treh župnikov medsebojnih sorodnikov, gg.: Rotnika, Dolinška in Voha Jerneja so ostali č. duhovniki, bivši tukajšnji rojaki, že vsi pomrli. Za pokojnim škofom peli so naši novi zvonovi tem pokojnim gospodom in njihovim sorodnikom v torek na prvo žalostinke, ko so se za njih dušni mir in pokoj ganjlive zadušnice opravljale ter se sv. meše služile. Teh mrtvaških sv. opravil vdeležili so se ne le domači vlč. g. župnik Smrečnik, ki so fari nove zvonove preskrbeli, ampak tudi prav lepo število pobožnih faranov. Naj bi se vendar izpolnile od domačega g. župnika izražene želje, da bi novi zvonovi kmalo zamogli katerega Št. Iljskega rojaka kot novomešnika v cerkev spremljati!

Iz Velike Pirešice. (Domači praznik.) Na god svetega Cirila in Metoda bil je pri nas zares slovanski praznik. Že pred večer prižgali so narodni fantje in možje veliko kresov po tukajšnjih gričih, kateri so kazali celi Savinjski dolini, češ: tukaj prebivajo zavedni narodnjaki, vrli katoliški Slovenci. Drugi dan ob osmih pa je bila slovesna velika sveta meša: katere se je vdeležilo veliko domačega ljudstva, in občinski gospodje svetovalci in odborniki z g. županom na čelu. Pred sv. opravilom je bila pridiga, katero so imeli č. gospod Jernej Voh, župnik iz Šmartna v Rožni dolini ter so nalašč za to sv. opravilo semkaj prišli. V pridigi so izvrstni govornik prav lepo in po domače razložili življenje sv. bratov Cirila in Metoda in vernikom na srce položili lepi nauk, naj njiju posnemamo, vsi, ki smo kristjani in Slovenci. Potem je sledila velika sv. meša, katero so služili č. gospod župnik Gališki, Jožef Maroh, stregla pa sta jim pri tem sv. opravilu č. g. župnik od sv. Martina in domači kaplan, č. g. Ja-

kob Kitak. Domače pevke pod vodstvom spretne orglarja, g. M. Kunstiča, pa so kaj vzbrano pele pesem o sv. bratih slovanskih apostolih. In tako je minil skoraj celi dopoludne, v lepim redu, da bode gotovo vsakemu v spominu kdor se ga je vdeležil. Tako si napravljajo naše sprebnjeno ljudstvo samo praznik slovanski, katerega pa čast. gospodje povekšati blagovoljno pomagajo: za to jim naj bode tukaj srčna zahvala! Zeleti je, da bi pač povsod, kjer imajo kakošno podružnico sv. Cirila in Metoda, imeli ob nju godu tako slovesnost, kajti naše ljudstvo, katero je še pač nepopačeno, take slavnosti ljubi čez vse drugo, in tako se vnema za domačo reč. Savinjski.

Iz Celja. (Dijaška kuhinja.) Za III. društveno šolsko leto 1888/9 so dalje darovali naslednji častiti in prečastiti gg.: Peter Erjavec, župnik v Trbovljah 2 fl., J. Mastnak, žup. v Slivnici 3 fl., L. Š., hrvaško-ogerski državljani v Celji 4 fl., eksclenca rajni knezoškof za maj 4 fl., Martin Sevnik, žpn. v Št. Petru pod sv. Gorami 5 fl., Anton Reich, c. kr. blag. uradnik in hišni posestnik v Gradci 5 fl., Iv. Fišer, c. kr. notar v Mokronogu 5 fl., veselica 19. maja t. l. v Žavci 8 fl. 3 kr., eksclenca rajni knezoškof za junij 4 fl., Mat. Gril, konc. v Postonji, mesečnino za marec, april, maj, junij in julij 2 fl. 50 kr., Vinc. Plaskan, župnik v Zibiki, zopet 1 fl. 75 kr., A. Brumen, c. kr. sodn. pristav in J. Cizej, beneficijant v Slov. Bistrici, po 1 fl. Vsem blagim dariteljem presrčna zahvala v imenu naše mladine in pridnih ubogih dijakov, ter uljudno prosimo še daljnih milodarov. Odbor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nj. veličanstvo svitli cesar se je podal iz Dunaja v Gostinjsko kopališče. — Delegaciji ste svoje delo končali ter niste drž. proračuna v ničem spremenili. Tudi razprave so se vršile v obeh gladko in so gg. ministri lahko z njima zadovoljni. — Pri volitvah v Česki dež. zbor so Mladičehi na velicij krajih, tudi po mestih zmagali, do večine v zboru pa še niso prišli, vendar so te volitve v višjih krogih vzbudile nezadovoljnost in je mogoče, da se izvrši vsled njih kaka sprememba pri vladi. — Kakor v dež. odboru, tako nimamo Slovenci tudi v dež. šolsk. svetu v Gradci nobenega zastopnika. Zato pa tudi nima slov. ljudstvo nič zaupanja v ta dež. urada in gleda torej na vse, kar se v njih počenja, le z neko bojaznijo. Dobro to ni ali kedaj bode bolje? Težko, če še pod sedanjo vlado. — Skorej po vseh zgornje-štajarskih tovarnah so odpovedali delalci delo in je bilo treba na večih krajih vojakov, da niso skalili miru. — Ker nima Koroško slov. ljudstvo svojega drž. poslanca,

zato se potegujejo pa drugi slov. poslanci v drž. zboru za-nj. To nemškutarjem ni po volji, tembolj pa slov. občinam in izmed teh izreka še zmerom novih slov. poslancem zahvalo za njih prizadevanje. — Obrtna šola se odpre za Koroško že to jesen v Celovci, Slovencem menda ne prinese veliko koristi, ker se podučuje le nemški. — Na Kranjskem še prepri niso pri kraji in kar je prav žalostno, nekateri še celo prevz. knezoškofa ne pusté pri miru. To ni narodno, marveč je sila nerodno! — Dr. Moše je izstopil iz zastopa mesta Ljubljane. Škoda možá! — Slavnost „bralnega društva“ v Gorici je bila lepa in se je vršila v lepem redu. Laški hujškači so sicer dražili naše in jih na enem kraji celo napadli, toda naši so jih pustili na miru, dokler jih niso redarji sami déli pod ključ. Tako je prav! — Vedno še je namestnijsko poslopje v Trstu prazno, vendar pa je sedaj že skorej gotovo, da postavi ces. vlada koga izmed višjih generalov va-nj. Da bode le pravi mož! — Glavar dež. zbora v Istri postane bojda dr. Campitelli, mož, ki sovraži vse, kar ni laško. Ali je mogoče tako imenovanje? — Ban Khuen-Hedervary potuje sedaj po južnih krajih hrvaških in se je poskrbelo, da najde po vseh krajih, kamor pride, „krasen slavalok“ in čuje „nebrojno živio“ — znamenje, da ga ljudstvo ljubi. — Ogerska vlada išče novo posojilo. Treba ji je denarja, da odkupi neke stare pravice mest in graščakov. — O starem Kossuthu se govori sedaj pri Madjarih veliko. Ko bi živel mož doma, ne v Turinu, živi krst, menimo, bi se ne spomenil za-nj. —

Vunanje države. Govorica se vtrjuje, da gredó sv. Oče iz Rima, ako nastane vojska ter jih odpelje bojna ladija v Španijo. Mogoče je, ali sedaj še ni to, da priseže človek na to. — Iz Italije se poroča, da ne trpi poslej Crispi več, da bi se v kakem društvu govorilo zoper Avstrijo. Glas slišimo, toda nič mu kaj ne damo vere. — V francoskih volilnih krajih poslej ne bode mogoče, da se eden in tisti, n. pr. Boulanger, na večih krajih postavi za kandidata. Nova postava meri najbolj na stranko boulangistov. — Mesto Pariz je vzelo 54 milj. na posodo, toda ne pri kaki banki, ampak kdor je hotel, lahko je podpisal. To je bilo pametno, ali velika jeza je zato v hiši malih in velicih Rothschildov. — Na Irskem snuje se „društvo najemnikov“ in mu je namen, da jih brani zoper velike posestnike. Nekaj velja že tako društvo. — Na Nemškem se razpravlja sedaj vprašanje, kaj je bolj, ali koj prijeti za orožje ali pa še čakati? Vojaški veljaki so za prvo ali cela stvar leži samo v rokah kneza Bismarcka. — Prve dni meseca avgusta snideta se nemški cesar in ruski car na parobrodu pri Kielu, tedaj vendar-le ne v Berlinu. Pravi se,

da za to ne, ker car ne zaupa več železnicam. — Vse kaže na to, da izgubi Avstrija trgovino v Rumunijo; v novem času se množijo v Bukreštu ruske prodajalnice. — Ristič, ki stoji na čelu srbske vlade, je vzbolél in treba mu je dalje časa, da sopes okreva. To utegne biti Srbiji na škodo. — V Carjem gradu se bje boj za to, ali naj Turčija drži z Rusi ali pa se nasloni raji na druge države stare Evrope. Sultan še odlašá in tolaži na vse strani. Da se odloči, to je že težko. — V Cetingi glavnem mestu Črne gore, imajo visocega gosta, ruskega princa Petra Nikolajeviča. Hodi mu za to, da se poroči z Mileno, staršo hčerjo kneza Nikice. — V Egiptu misli sedaj Anglija z močjo vdariti na dervise, to je vojake pokoja „preroka“ Mahdija. To so žilavi ljudje.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

Solnograški nadškofje imeli so na Štajarskem obširna zemljišča in različne dohodke. Ker niso mogli vsega sami nadzorovati, dali so mnogo lastin plemenitnikom v najem ali v fevd. Tudi Ptuj in okolico prepustil je že nadškof Konrad v fevd odličnemu Ptujčanu, ki je na gradu prebival in je bil prednik slavnih Ptujskih gospodov. Cerkev sv. Jurija pa je povzdignil v nadduhovnijo z različnimi, vmes imenitnimi pravicami, in vsakateri župnik Ptujski bil je navadno višji duhoven ali arhidijakon Solnograškega nadškofa za spodnje Štajarsko ter je opravljal v njegovem imenu razne imenitne službe posvetne in duhovne.

Ove višje duhovne, kateri so se poznej, ko je v okrogu veliko Ptujške župnije bilo ustanovljenih več podžupnij, nadžupniki klicali, imenoval je do konca 15. veka Solnograški nadškof, a v borbi med cesarjem Friderikom in kraljem Matjažem prišel je Ptuj, kakor v političnem, tako v cerkvenem oziru za nekaj časa v oblast Ogrom, l. 1491. pa deželnemu vladarju. S pogodbo od dne 14. novembra l. 1511. je cesar Maksimilijan Ptuj z vsemi pravicami izročil zopet Solnograški cerkvi, h kateri je spadal do l. 1571. Takrat pa je nadškof Janez Jakob Khuen Bellani prepustil Ptuj za vsikdar nadvojvodi Karolu. In od ove dobe je patron nadžupnije Ptujške deželni vladar.

Sedaj pa naj sledi vrsta nam znanih nadduhovnov, župnikov in nadžupnikov v Ptuj s potrebnimi opazkami in životopisnimi črticami.

Vrsta župnikov in nadžupnikov v Ptuj.

a) Pred reformacijo.

Da-si se je iz dvanajstega veka ohranilo precej listin, nam vendar ni znano ime ovega